

Datafordeleren - introduktion til bitemporalitet

Oprindelig kilde	WorkZone - 1442-0442
Forfatter	Datafordeleren
Dato for oprettelse	Aug 20, 2020
Version	1.0
Formidler	Maria Klostermann Tapdrup
Dato for seneste ændring - se beskrivelse i historik	Nov 13, 2020

Denne side giver en kort introduktion til bitemporalitet på Datafordeleren.

- [Hvad er bitemporalitet?](#)
- [Regler for bitemporalitet i Grunddata](#)
- [Bitemporalitet på Datafordeleren](#)
- [Registerspecifik dokumentation](#)
- [Læs mere om bitemporalitet på Datafordeleren](#)

Hvad er bitemporalitet?

[Til toppen](#)

Bitemporalitet - også betegnet dobbelthistorik - anvendes for at forbedre sporbarhed i registreringer.

Anvendelsen af dobbelthistorik giver mulighed for at fremsøge data baseret på både virkningstid og registreringstid og kombination af disse samt objektstatus.

- **Virkningstid** - Hvad var gældende på et givent tidspunkt?
- **Registreringstid** - Hvornår blev det registreret, hvad der var gældende?
- **Objektstatus** - Den forretningsmæssige status for et objekt. Et objekt kan have flere statusværdier samtidigt.

Regler for bitemporalitet i Grunddata

[Til toppen](#)

I Grunddataprogrammet er der i forbindelse med udstilling af data på den fællesoffentlige Datafordeler behov for en stringent måde at definere registreringstid og virkningstid på. Dette er vigtigt, dels fordi data skal kunne sammenstilles på tværs af registre og dels danne grundlag for en bedre og mere effektiv brug af de offentlige grunddata.

I Grunddataprogrammets modelleringsregler er dobbelthistorik beskrevet til at indeholde:

- Unik identifikation (UUID)
- Registreringstid (til og fra timestamp)
- Virkningstid (til og fra timestamp)
- Registreringsaktør
- Virkningsaktør
- Objektstatus

Læs mere om reglerne på [Grunddata - modelregler med bitemporalitet](#)

Bitemporalitet på Datafordeleren

Bitemporale egenskaber for data oprettes og vedligeholdes altid i det enkelte register, hvor de efterfølgende overføres sammen med øvrige forretningsmæssige data til Datafordeleren. Her udstilles bitemporale egenskaber i de respektive tjenester som forretningsmæssige data.

Datafordeleren opdaterer ikke bitemporale egenskaber for dataobjekter, men udstiller alene disse. Datafordeleren anvender de bitemporale egenskaber og de specificerede regler for disse, herunder de registerspecifikke forhold for bitemporalitet, ved udstilling af data, således at en anvender får returneret de korrekte data i forhold til en given forespørgsel.

På Datafordeleren er der forskelle på den måde registre har implementeret de bitemporale regler

- Datagrundlaget er baseret på gamle forvaltningssystemer, som er tilpasset Grunddataprogrammet
- Forretningerne/forvaltningsprocesserne er forskellige
- Der er forskelle i livcyklusforløb for objekter i forskellige registre

Registrenes variation skaber kompleksitet ved anvendelse og sammenstilling af data, hvilket gør det nødvendigt, som anvendere at orientere sig i den registerspecifikke dokumentation.

Register	Implementeret			Kommentar
	Registreringstid	Virkningstid	Status	
Bygnings- og Boligregistret (BBR)	✓	✓	✓	Bemærk, at de bitemporale egenskaber afhænger registerspecifikke implementering.
Danmarks Administrative Geografiske Inddeling (DAGI)	✗	✗	✗	Registret har implementeret bitemporale egenskaber og udstiller kun aktuelle data i tjenesterne.
Danmarks Adresseregister (DAR)	✓	✓	✓	Bemærk, at de bitemporale egenskaber afhænger registerspecifikke implementering.
Danmarks Fikspunktregister	✓	✓	✓	Bemærk, at de bitemporale egenskaber afhænger registerspecifikke implementering.
Danmarks Højdemodel (DHM)	✗	✗	✗	Registret har implementeret bitemporale egenskaber og udstiller kun aktuelle data i tjenesterne.
Danmarks Topografiske Kortværk (DTK)	✗	✗	✗	Registret har ikke bitemporale egenskaber.
Danske Stednavne	✗	✗	✗	Registret har implementeret bitemporale egenskaber og udstiller kun aktuelle data i tjenesterne.
Det Centrale Personregister (CPR)	✓	✓	✓	Bitemporalitet for CPR er en tilnærmet bitemporal udstilling af data, da registret ikke har implementeret egentlig bitemporalitet.
Det Centrale Virksomhedsregister (CVR)	✓	✓	✓	Bemærk, at de bitemporale egenskaber afhænger registerspecifikke implementering.
Ejendomsbeliggenhedsregisteret (EBR)	✓	✓	✓	Bemærk, at de bitemporale egenskaber afhænger registerspecifikke implementering.
Ejendomsvurdering (VUR)	✗	✗	✗	Registret har ikke bitemporale egenskaber.
Ejerfortegnelsen (EJF)	✓	✓	✓	Bemærk, at de bitemporale egenskaber afhænger registerspecifikke implementering.

GeoDanmark Ortofoto	–	–	–	Registret har ikke bitemporale egenskaber.
GeoDanmark Vektor	✓	✓	✓	Bemærk, at de bitemporale egenskaber afhænger registerspecifikke implementering.
Historiske kort og data	–	–	–	Registret har ikke bitemporale egenskaber.
Matriklen (MAT)	✓	✓	✓	Bemærk, at de bitemporale egenskaber afhænger registerspecifikke implementering.
Skærmkortet	–	–	–	Registret har ikke bitemporale egenskaber.

[Til toppen](#)

Registerspecifik dokumentation

Ønsker du at benytte de bitemporale egenskaber på Datafordeleren er det vigtigt at undersøge hvordan de enkelte registre har valgt at implementere de bitemporale egenskaber.

Via nedenstående tabel er det muligt at tilgå den registerspecifikke dokumentation.

Register	Læs mere om bitemporalitet i registret
Bygnings- og Boligregistret (BBR)	Bitemporalitet (BBR)
Danmarks Administrative Geografiske Inddeling (DAGI)	Bitemporalitet (DAGI) Registermapning (DAGI) Notat om Bitemporalitet i DAGI
Danmarks Adresseregister (DAR)	Bitemporalitet (DAR) Mapning AWS-DAF (DAR) Vejledning til Mapning AWS-DAF (DAR) Beregningsmetode for DAR-BBR (DAR)
Danmarks Fikspunktregister	Bitemporalitet (Fikspunkter)
Danmarks Højdemodel (DHM)	Bitemporalitet (DHM)
Danmarks Topografiske Kortværk (DTK)	Bitemporalitet (DTK)
Danske Stednavne	Bitemporalitet (Danske Stednavne) Registermapning (Danske Stednavne)
Det Centrale Personregister (CPR)	Bitemporalitet (CPR)
Det Centrale Virksomhedsregister (CVR)	Bitemporalitet (CVR)
Ejendomsbeliggenhedsregistret (EBR)	Bitemporalitet (EBR)
Ejendomsvurdering (VUR)	Bitemporalitet (VUR) Registermapning (VUR)
Ejerfortegnelsen (EJF)	Bitemporalitet (EJF) Registermapning (EJF) Forretningsbeskrivelser (EJF) Ejerskifter og hændelser (EJF)
GeoDanmark Ortofoto	Bitemporalitet (GeoDanmark Ortofoto)
GeoDanmark Vektor	Bitemporalitet (GeoDK)
Historiske kort og data	Bitemporalitet (Historiske kort og data)

Matriklen (MAT)	Bitemporalitet (MAT) Data i Matriklen (MAT) Opdateringer og hændelser (MAT) Registermapning (MAT) Registermapning - bilag 1 (MAT)
Skærmbkortet	Bitemporalitet (Skærmbkortet)

Læs mere om bitemporalitet på Datafordeleren

[Til toppen](#)

Bitemporalitet og implementeringen af bitemporalitet på Datafordeleren er kompleks.

Vi vil derfor anbefale, at du som anvender orienterer dig grundigt i den registerspecifikke dokumentation samt den overordnede dokumentation og de eksempler, som du kan tilgå på følgende sider;

[Datafordeleren - eks. på anvendelse af bitemporalitet](#)

[Grunddata - bitemporalitet](#)

[Grunddata - modelregler med bitemporalitet](#)

[Grunddata – eks. på anvendelse af bitemporalitet](#)
